

Op deze pagina vindt u een overzicht van de rechterlijke organisatie in Oostenrijk.

Organisatie van de rechtspraak — rechtssysteem

Naast de wetgevende en de uitvoerende macht is de rechterlijke macht de derde pijler van de regering in een land dat een rechtsstaat is. De rechterlijke macht zorgt er, samen met de uitvoerende macht, voor dat de wetten worden gehandhaafd. De rechterlijke macht is op alle niveaus gescheiden van de uitvoerende macht. De rechtbanken zijn bij wet opgerichte overheidsinstellingen en bestaan uit onafhankelijke en onpartijdige rechters die niet overgeplaatst noch uit hun ambt kunnen worden ontzet en die hun beslissingen uitsluitend op grond van de wet nemen, in een formele procedure en vrij van invloeden van buitenaf.

Het rechtssysteem bestaat uit de **gewone rechtbanken** (*ordentliche Gerichte*) die uitspraak doen over burgerlijke vorderingen en over strafrechtelijke vervolging, de administratieve rechtbanken (*Verwaltungsgerichte*) en het Grondwettelijk Hof (*Verfassungsgerichtshof*). Tot de gewone rechtbanken behoren de districts- en regionale rechtbanken (*Bezirks- und Landesgerichte*), de regionale hoven van beroep (*Oberlandesgerichte*) en het Hooggerechtshof (*Oberster Gerichtshof*) als laatste rechtsmiddel in burgerlijke en strafzaken. Elke provincie heeft een administratieve rechtbank. Daarnaast is er nog een Federale Administratieve Rechtbank (*Bundesverwaltungsgericht*) in Wenen met federale bevoegdheid (en afdelingen in Graz, Linz en Innsbruck) en een Federale Financiële Rechtbank (*Bundesfinanzgericht*). Het Administratief Hof (*Verwaltungsgerichtshof*) behandelt beroepen in laatste aanleg van de administratieve rechtbanken.

De **diensten van het openbaar ministerie** (*Staatsanwaltschaften*) zijn speciale organen die losstaan van de rechtbanken. Hun voornaamste taak bestaat erin het openbaar belang bij de strafrechtspleging te behartigen. Zij leiden het vooronderzoek in de strafrechtelijke procedure, stellen vervolging in en voeren de vervolging uit. Openbaar aanklagers worden geacht deel uit te maken van het stelsel van gewone rechtbanken, maar zijn onderworpen aan de instructies van hun meerderen. Aan de top van de rechterlijke organisatie staat de bondsminister van Justitie, die aan het parlement verantwoording moet afleggen over de uitvoering van zijn/haar taken. Instructies moeten met redenen worden omkleed en schriftelijk worden verstrekt, aangezien zij in het dossier zullen worden opgenomen. **Gevangenis** (*Justizanstalten*) zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van vrijheidsstraffen en andere detentiemaatregelen. Zij zijn verantwoordelijk voor voorlopige hechtenis, de uitvoering van vrijheidsstraffen en eventuele bevelen tot voorlopige hechtenis (*Maßnahmenvollzug*).

Gevangenis kunnen de vorm aannemen van regionale inrichtingen voor voorlopige hechtenis (*Landesgerichtliche Gefangenenhäuser*), penitentiare centra voor de uitvoering van vrijheidsstraffen (*Strafvollzugsanstalten für den Vollzug von Freiheitsstrafen*) of beveiligde psychiatrische centra (*Forensisch Therapeutische Zentren*) voor de uitvoering van beslissingen tot voorlopige hechtenis. Penitentiare centra zijn onder meer speciale penitentiare centra (*Sonderanstalten*) voor adolescenten en voor vrouwen. Het beginsel achter het moderne penitentiare centrum is de gedetineerden hun vrijheid te ontnemen, maar met het doel hen te helpen wetsgetrouwe burgers te worden, zich aan te passen aan de behoeften van het leven in een gemeenschap, en te voorkomen dat zij terug in de criminaliteit belanden (sociale rehabilitatie). Bovendien moet het centrum hen helpen te begrijpen waarom het gedrag dat tot hun veroordeling heeft geleid, maatschappelijk onaanvaardbaar was.

Diensten in het kader van de vervulling van de proeftijd (*Bewährungshilfeinrichtungen*) zorgen voor personen met voorwaardelijke straffen en gevangenen die zijn vrijgelaten op voorwaarden. Deze taken zijn grotendeels overgedragen aan particuliere verenigingen, die niettemin onder toezicht van het bondsministerie van Justitie staan.

Strikt genomen bestaat de rechterlijke macht in Oostenrijk uit gewone rechtbanken, diensten van het openbaar ministerie, het gevangeniswezen en reclasseringsdiensten. De bondsminister van Justitie leidt de rechterlijke organisatie als hoogste autoriteit. Hij/zij is verantwoordelijk voor het **bondsministerie van Justitie**. De bondsminister van Justitie is lid van de bondsregering en is verantwoordelijk voor het politieke beheer en de coördinatie binnen het ministerie en de algemene supervisie op alle betrokken instanties en diensten.

De gewone rechtbanken kunnen in verschillende niveaus worden onderverdeeld:

districtsrechtbanken (*Bezirksgerichte*);

regionale rechtbanken (*Landesgerichte*), ook rechtbanken van eerste aanleg genoemd (*Gerichtshöfe erster Instanz*);

regionale hoven van beroep (*Oberlandesgerichte*), ook rechtbanken van tweede aanleg genoemd (*Gerichtshöfe zweiter Instanz*);

het Hooggerechtshof (*Oberster Gerichtshof*).

Juridische gegevensbanken

Op de [website van het Oostenrijkse ministerie van Justitie](#) staat algemene informatie over het Oostenrijkse rechtssysteem.

Is de toegang tot de gegevensbank kosteloos?

Ja, de toegang tot de [website van het Oostenrijkse ministerie van Justitie](#) is **kosteloos**.

Laatste update: 25/10/2023

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.